

14. Door lijden geheiligd

In gedachten gaan we naar het noorden van Overijssel. Naar Oldenmarkt. Hier werd tegen het einde van de negentiende eeuw een godsdienstonderwijzer benoemd. Deze had tot taak om als hulp van de plaatselijke predikant het evangelisatiewerk te doen. Zijn woonplaats was Oldenmarkt, maar zijn arbeidsveld lag daar een heel eind buiten en wel in drie buitenbuurten. Paasloo lag drie kwartier in oostelijke richting van het dorp, Kalenberg anderhalf uur in zuidelijke richting en Ossenzijl een uur ver in westelijke richting.

In beide laatstgenoemde buurten, met elk zo tussen de driehonderd en vierhonderd inwoners, was deze onderwijzer één dag per week voor catechisaties, huis- en ziekenbezoek en 's avonds een bijbellezing. De belangstelling was daar bijna algemeen. Zelfs in de zomermaanden werden de woensdag- en donderdagavondbijbellezingen vrij goed bezocht, terwijl in de winter de lokalen altijd tjokvol waren.

Het gebied waar wij nu over schrijven, was laagveengebied. Elk huisje stond als op een eilandje. Aan de ene kant van de vaart was een jaagpad gemaakt, met over elke binnenvaart een bruggetje. Zo lagen er tussen Kalenberg en Ossenzijl op een uur gaans afstand niet minder dan zeventig bruggetjes.

Het was er een zeer nijvere bevolking. Zij verdienden in die dagen de kost met vissen, turfsteken en -trappen. Een eenvoudige arbeidersbevolking, een enkele uitgezonderd. Een heel ander type mensen dan in de moedergemeente waar de voorganger woonachtig was. Veel gemoedelijker en meer volgzaam. Anderhalf jaar is hij hier werkzaam geweest en niet zonder vrucht. Integendeel.

De dagen dat hij hier werkzaam was, was hij te gast. Dan bij deze, dan bij die. Op de dag dat men „Meneer” tot gast had, ging het hoofd van het gezin niet naar zijn werk en was hij op z'n "half-zondags" gekleed.

Naast de kring van rechtzinnige hervormden waar onze voorgan-

ger anderhalf jaar met zegen werkzaam mocht zijn, was er ook nog een groepje dat zich de Vrije Zendingsgemeente noemde. De man die daarin voorging, was een vishandelaar. Het ging daar nogal gemakkelijk. Ze hadden zo ongeveer allen „de Heere Jezus aangenomen,” zoals zij verklaarden. Ook hingen zij verschillende dwaaleringen aan. Vooral de leer van de zieleslaap.

Echter, in de kring waar onze voorganger werkzaam was, waren ook oprechte kinderen Gods. Daaronder was er één die al jaren aan haar bed gekluisterd was. Het was een welgestelde boerin. Haar man had een grote boerderij met een uitgebreide veestapel. Ze hadden zes kinderen. Kort na zijn komst naar deze plaats had men hem al op haar gewezen, zodat hij haar al vrij spoedig eens ging opzoeken.

Kom, laten wij hem eens vergezellen bij dit bezoek en laten ook wij eens nader met haar kennismaken.

Was zij vroeger een knappe vrouw geweest, thans ligt zij daar als een gedrocht. Geheel ineengekrompen door reumatische pijnen. Ze moet als een kind geholpen worden. Soms kan men haar buiten horen vanwege de hevige pijnen. En toch... tussen de aanvallen van pijn door roemt zij nog vaak in haar Heere en Heiland. „Och meneer,” zo spreekt zij, „hoe lang ik hier ook al lig en hoeveel ik ook lijden moet, toch dank ik de Heere, dat Hij mij dit lijden opgelegd heeft. Want naar de mens gesproken, zou ik nooit naar de Heere gevraagd hebben. Ik was wel godsdienstig en ging wel trouw ter kerk, maar ik had geen vrede voor mijn arme ziel. Ik heb wel belijdenis gedaan in de kerk, maar ik kende de Heere niet. Ik kende geen Borg voor mijn ziel. Door dit lijden heeft de Heere mij zondares gemaakt. Hij heeft mij ontdekt aan mijn zware zondenschuld. Dat heeft mij op de knieën gebracht en om genade leren smeken. Het was wel een bange tijd voor mij: lichaamspijn en zielesmart. „Ik lag gekneld in banden van de dood, daar d' angst der hel mij alle troost deed missen.” Maar o, wat wonder, deze ellendige riep en de Heere hoorde, ja ontfermde Zich op het gebed. Nu weet ik dat Jezus ook mijn Heiland is. Dat Hij ook voor mij geleden heeft en gestorven is aan het kruis. En och, wat is mijn lijden nu nog in vergelijking met wat de Heere Jezus voor mij geleden heeft? O, als ik aan die liefde mijns Heilands denk, dan voel ik mijn pijnen niet.”

Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen. En hoe gaat Gods weg met deze lijder tegen vlees en bloed in. Het is hier het land der ruste niet. Want wat gebeurt? Kort na dit bezoek is even over 12 uur haar man thuisgekomen met hevige kramp en tegen 5 uur was hij al overleden aan een darmkoliek. Toen de voorganger binnenkwam, was het niet anders wat zij uit kon brengen dan: „Och meneer, meneer!” Donker was het voor haar aan alle zijden. Van binnen donker en dan de omstandigheden: een grote boerderij, geen hulp, enzovoorts.

Maar deze lijder mocht verwaardigd worden het met de Heere eens te worden. Zij mocht de vertroosting des Heiligen Geestes ervaren. „Die God,” zo mocht zij toen getuigen, „Die mij uit zes benauwdheden heeft verlost, zal 't mij in de zevende aan Zijn bijstand niet laten ontbreken.”

Toen zij ging sterven, na elf jaren lang zo geleden te hebben naar het lichaam, lag zij daar met ogen stralend van hemels genot: „De Heere Jezus komt mij straks halen en dan ben ik eeuwig bij Hem,” zo sprak zij. Ja, zij stierf als een bruid die met verlangen de komst van haar bruidegom tegemoet ziet.

Hier eindigt ons verhaal. Zij het nog tot lering onzer zielen.

Omdat Gij mij gevonden hebt

Heb ik mij laten vinden,

Omdat Gij mij gebonden hebt

Heb ik mij laten binden.

Omdat Gij mij gegrepen hebt,

Leg ik mij in Uw handen.

Omdat Gij Zelf mijn hart ontgloeit,

Blijf ik van liefde branden.